

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. május 16.

EGÉSZSÉGÜGY ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. május 16. 8:00

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon dolgozhat, piszkozatot készíteni szabad.
- A megoldáshoz **nem használhat segédeszközt.**
- Fekete vagy kék színű tollal írjon!
- A feladatokat olvassa el figyelmesen, majd az utasításoknak megfelelően oldja meg!
- Törekedjen az olvasható írásra, a szakmailag helyes megfogalmazásra és az áttekinthető formára!
- Ha a **zárt jellegű feladatoknál** (teszt) az összes lehetséges választ megjelöli, akkor nem kap pontot. Ha a javítási-értékelési útmutatóban szereplő megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többletválaszok számával a pontszámot csökkenteni kell.
- **A nyílt végű kérdések megoldásaként** szakkifejezéseket, egy-két szavas választ, egész mondatot, több mondatból álló válaszokat vagy fogalmazást (esszét) kell írnia. Ügyeljen a nyelvhelyességre és a szakmailag helyes megfogalmazásra!
- Tévedés esetén javíthatja a rossz megoldást, de helyes megoldásnak csak az egyértelmű javítás fogadható el.

Tesztjellegű feladatok

1. Húzza alá az igaz állításokat!

3 pont

1. Az ételallergiák hasmenéses tüneteket okozhatnak.
2. A gyomorból származó hányadék vegyhatása lúgos, míg a nyelőcsőből származóé savas.
3. Drasztikus fogyókúra során kialakulhat székrekedés.
4. Egészséges ember is ürít köpetet.
5. Az improduktív köhögés száraz erőltetett köhögés, amely rohamokban jelentkezhet.
6. A napi vizeletmennyiséget oliguriának nevezzük.

2. Írjon x jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz vagy hamis az állítás!

4 pont

Állítások	Igaz	Hamis
A hólyagöblítés a katéter átjárhatóságát biztosító eljárás.		
A retentio urinae okai között szerepel a prostata- megnagyobbodás is.		
A Tiemann-katéter alakja szerint egyenes cső, amelynek a vége legömbölyített.		
A hólyagkatéterezés célja lehet steril vizeletminta-vétel.		

3. Írjon i jelet az igaz, és h jelet a hamis állítások mellé!

3 pont

A rendszeresen dohányzó fiatalok nagyobb arányban válnak kábítószer-élvezővé, mint a nem dohányzó fiatalok.	
A passzív dohányzás kevésbé káros, mert a kifújt füstben kevesebb az egészséget károsító anyag.	
A cigarettánál veszélyesebb a szivarozás vagy a pipázás, mert nagyobb a füst mennyisége.	

4. Csoportosítsa az arckoponya csontjait a megadott szempontok szerint! 4 pont

Írja a csontok előtt álló számot a megfelelő helyre!

1. orrcsont
2. ekecsont
3. rostacsont
4. könnycsont
5. állkapocs
6. felső állcsont
7. alsó orrkagyló
8. szájpadcsont

Páratlan csontok: .....

Páros csontok: .....

5. Húzza alá az igaz állításokat! 3 pont

1. Az idős ember gondozásának napi feladatait az idős egyén állapota határozza meg.
2. A túlzott rostfogyasztás gyakori táplálkozási hiba.
3. A fittség két lényeges összetevője: a rendszeres testedzés és az egészséges táplálkozás.
4. Idős korban a csigolyaközi porckorongok víztartalma, duzzadtsága növekszik, így a gerincoszlop- és a testmagasság is kevesebb lesz.
5. A csontritkulást korunk néma járványának nevezik.
6. Idős korban az erek falai elvékonyodnak, rugalmasságuk nő.

6. Válassza ki a hamis állításokat és a betűjelüket írja a kipontozott vonalra!

2 pont

- A. A hat hónapos csecsemő az apró tárgyakat ujjjaival felcsippenti, a nagyobb tárgyba beleteszi a kisebbet, tapsol.
- B. A csecsemő levegőztetése fontos, mert a D-vitamin szintéziséhez nélkülözhetetlen.
- C. A tápszert mindig frissen kell adni, az el nem fogyasztott mennyiség nem tárolható.
- D. A négy hónapos csecsemő gagyogása színesedik.

.....

7. Párosítsa a belső elválasztású mirigyeket az általuk termelt hormonokkal!

5 pont

- A. Agyalapi mirigy elülső lebeny
- B. Agyalapi mirigy hátsó lebeny
- C. Pajzsmirigy
- D. Mellékpajzsmirigy
- E. Mellékvese velőállomány
  - 1. Adrenalin
  - 2. Trijódthyronin
  - 3. Antidiuretikus hormon
  - 4. Somatotrop hormon
  - 5. Parathormon

A: . . . . B: . . . . C: . . . . D: . . . . E: . . . .

8. Húzza alá az igaz állításokat!

2 pont

- 1. A piknikus alkat jellemzője a zömök, kerekded testalkat, gyengébb csontrendszer, lágy izomzat.
- 2. A piknikus testalkatú személyiségére jellemző, hogy befelé fordul, sértődékeny, visszahúzódó.
- 3. Az aszténias alkatot hosszú arányos végtagok, erős csontozat, rugalmas izomzat jellemzi.
- 4. Az atletikus alkatot a széles, tömör mell, kerekded bicepsz, formás vádli jellemzi.

9. Írjon i jelet az igaz állítások mellé, és h jelet a hamis állítások mellé!

5 pont

Túltengésnek nevezzük valamely szerv vagy szövet olyan méretnövekedését, amely nem sejtosztódás révén, hanem az egyes sejtek megnagyobbodása következtében jön létre.	
A kóros reakciók a kórok megszűnésével visszafejlődnek, irreverzibilissé válnak.	
Az elszarusodás zavarai a bőr elfajulásos betegségei.	
Zsíros elfajulás akkor alakul ki, ha a zsírszövetek plazmájában szaporodnak fel zsírok.	
Az öregedés során bekövetkező sorvadás szinte valamennyi szervünket érinti.	

10. Írjon x jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz vagy hamis az állítás!

3 pont

Állítások	Igaz	Hamis
Passzív mozgítás esetén a tevékenységet az ápoló vagy a gyógytornász végzi a beteg közreműködése nélkül.		
A mobilizálás alapvető szabálya, hogy a mozgításnak fokozatosnak és folyamatosnak kell lennie.		
Az immobilitás következménye lehet a fokozott bélműködés.		
Magatehetetlen, súlyos állapotban lévő beteget nem kell oldalra fordítani, mert az nem kényelmes számára.		
Magatehetetlen súlyos állapotban lévő betegnél naponta többször el kell végezni az ízületek átmozgatását.		
Az ágy szélére történő kiültetés esetén jó, ha lelóg a beteg lába, mert így élénkebb lesz a vérkeringés benne.		

11. Húzza alá az igaz állításokat!

3 pont

1. Defibrilláláshoz a beteg száraz alapon fekdjön, mellkasa legyen száraz.
2. A sebellátás legfontosabb célja a további vérvesztés megakadályozása.
3. Orrvérzés esetén a beteg nyugalomba helyezése után hajtsa hátra a fejét.
4. Hasi sérülés esetén az eszméletlen beteget stabil oldalfekvésbe kell helyezni.
5. Vállficam esetén a váll csapottnak és hegyesnek néz ki.
6. Csonkolásos sérülés esetén a leszakadt testrészt lefagyasztva tároljuk.

12. Párosítsa a kóros légzéstípusokat a rájuk jellemző tünetekkel!

4 pont

1. Dyspnoe
2. Ortopnoe
3. Paroxysmalis nocturnalis dyspnoe
4. Cheyne–Stokes-légzés

A: Pár másodpercig tartó légzési szünet után kezdetben felületes a légvétel, majd egyre mélyül, a légzés ezután ismét felületessé válik, majd apnoe szak következik.

B: Erőlködve, a légzési segédizmok igénybevételével lélegzik.

C: Az éjszakai órákban rohamszerűen támadó, a bal szívfél elégtelensége miatt kialakuló nehézlégzés.

D: A beteg csak ülő helyzetben képes biztosítani fokozott oxigénszükségletét.

1.: ..... 2.: ..... 3.: ..... 4.: .....

13. Írjon i jelet az igaz állítások mellé, és h jelet a hamis állítások mellé! 4 pont

A tápanyagbevitel 30 – 50%-át a gabonák alkotják.	
A zöld zöldségeknek alacsony a glikémiás indexük.	
Az élelmi rostok a béltartalom térfogatát csökkentik.	
Az átlagos napi vízvesztésünk kb. 2,5 liter.	

14. Párosítsa a punkciókat a beteg elhelyezésének módjával! 4 pont

A: Mellkaspunkció

B: Haspunkció

C: Lumbálpunkció

D: Sternumpunkció

1. A hátán fekvő beteg mellét szabadabbá tesszük.
2. A beteget az ágy bal szélére, kissé bal oldalára fektetjük.
3. A beteget lovagló ülésben a székre ültetjük.

A: . . . B: . . . C: . . . D: . . .

15. Húzza alá a hamis állítást! 1 pont

1. A lép a vér útjába iktatott nyirokszerv.
2. A lép élettani szerepe az immunvédekezésben jelentős.
3. A lép fehér pulpáját a vér alakos elemei alkotják.

Rövid válaszokat igénylő feladatok

16. Az alábbi feladatban a hőmérséklettel kapcsolatos ismereteit kell alkalmaznia.

Töltse ki a táblázatot! 4 pont

Az emelkedett hőmérséklet °C-ban	Emelkedett hőmérséklet megnevezése
37 – 37,9 °C között	
38 – 38,9 °C között	
39 – 39,9 °C között	
40 °C felett	

17. Az alábbi megállapítások hibásak. Keresse meg a hibát, és a helyes megállapítást írja a vonalra! 4 pont

1. A vizelet sűrűségét a benne oldhatatlan anyagok és a víz aránya határozza meg.
  2. Az EKG végtagi elvezetései színkódokkal történnek:
piros – bal kar, zöld – jobb kar, sárga – jobb láb, fekete – bal láb.
  3. A veseelégtelenségben szenvedő betegek lehelete kellemetlen májszagú.
  4. Magas vérnyomásérték mellett a pulzus puha, könnyen elnyomható, alig tapintható.
1. ....
  2. ....
  3. ....
  4. ....

18. Egészítse ki a táblázatot a fehérvérsejtekre vonatkozóan! 6 pont

Fehérvérsejtek fajtái	Jellemzői
Agranulocyták	
	Főként baktériumokat fagocitálnak.
B-lymphocyták	
	Allergiás folyamatokban játszanak szerepet.
	Fagocitózisra nem képesek.
	A szervezetbe jutó antigéneket immunglobulinok révén hatástalanítják.

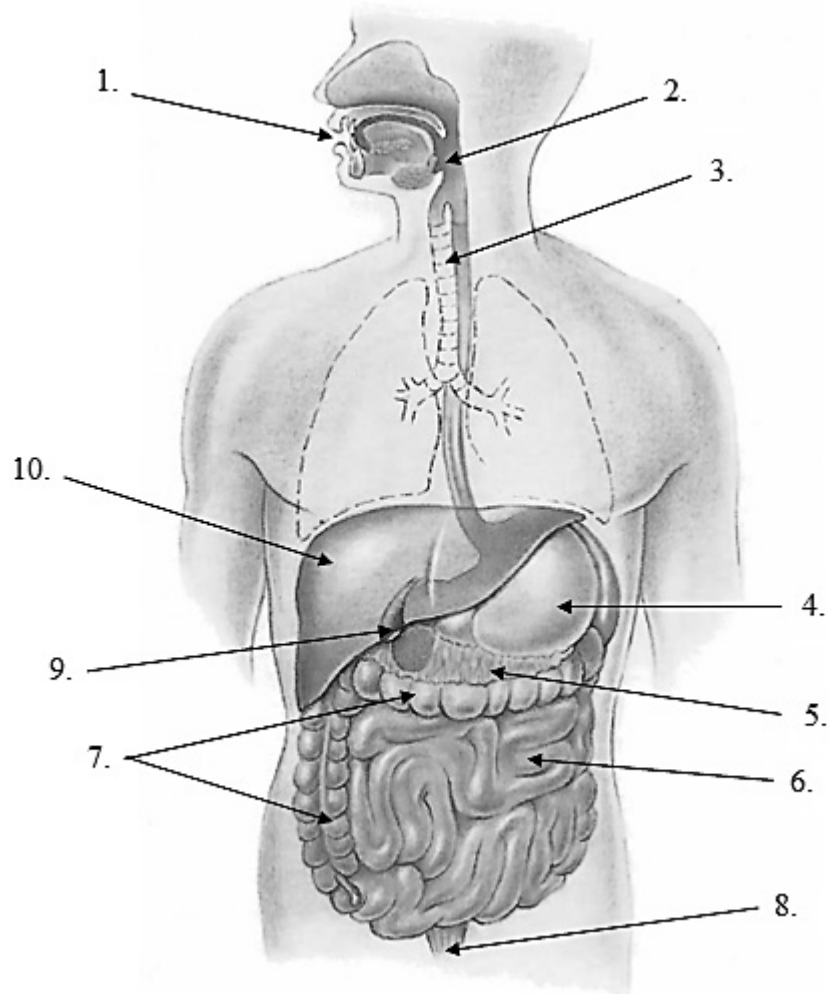
19. Soroljon fel hat olyan helyzetet, amikor az egészségügyi dolgozónak higiénés kézfertőtlenítést kell végeznie! 3 pont

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

20. Nevezze meg a képen látható emberi emésztőrendszer számozott képleteit magyarul és latinul is!

10 pont

Forrás: www.gyermekapolas.hu

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....
9.	10. ....

21. Soroljon fel a csecsemők fürdetésére vonatkozó szabályok közül tízet! 5 pont

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

22. Nevezze meg latinul az alábbi fogalmakat! Írja válaszát a kipontozott vonalra!

6 pont

- a) A légzésszám tartósan 20 fölött van percenként. ....
- b) A vérnyomás tartósan 140/90 Hgmm fölött van. ....
- c) A gyomor tartalmának szájon át történő kiürülése. ....
- d) A széklet 2-3 napnál ritkábban ürül. ....
- e) A vizelet valamilyen oknál fogva nem tud a hólyagból kiürülni. ....
- f) Ingadozó láz. ....

23. Soroljon fel a nyálkahártyáról felszívódó gyógyszerformákból négyet! 2 pont

- .....
- .....
- .....
- .....

24. Soroljon fel a kábítószer-fogyasztás okozta magatartásbeli változások közül hatot!

3 pont

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

25. Soroljon fel nyolc ápolói feladatot, amellyel a beteg nyugodt alvását elő tudjuk segíteni!

4 pont

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

26. Sorolja fel a mentési lánc hat elemét!

3 pont

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

	a feladat sorszáma	pontszám			
		maximális	elért	maximális	elért
Tesztjellegű feladatok	1.	3		50	
	2.	4			
	3.	3			
	4.	4			
	5.	3			
	6.	2			
	7.	5			
	8.	2			
	9.	5			
	10.	3			
	11.	3			
	12.	4			
	13.	4			
	14.	4			
	15.	1			
Rövid válaszokat igénylő feladatok	16.	4		50	
	17.	4			
	18.	6			
	19.	3			
	20.	10			
	21.	5			
	22.	6			
	23.	2			
	24.	3			
	25.	4			
	26.	3			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
Teszt-jellegű feladatok		
Rövid válaszokat igénylő feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző